

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

www.ketab.ir

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	:	نصر اصفهانی، اباذر، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	:	راهنمای منابع فقهی و حقوقی: مآخذشناسی و چکیده آثار درباره معلولیت‌ها و معلولان / اباذر نصر اصفهانی.
مشخصات نشر	:	قم: توانمندان: دفتر فرهنگ معلولین، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۷۰ ص.
شابک	:	978-622-6216-45-6 : ۲۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فپا
عنوان دیگر	:	مآخذشناسی و چکیده آثار درباره معلولیت‌ها و معلولان.
موضوع	:	معلولان -- کتابشناسی
موضوع	:	People with disabilities -- Bibliography
موضوع	:	معلولان -- ایران -- حقوق مدنی -- کتابشناسی
موضوع	:	People with disabilities -- Civil rights -- Iran -- Bibliography
موضوع	:	معلولان -- وضع حقوقی و قوانین -- ایران -- کتابشناسی
موضوع	:	People with disabilities -- Legal status, laws, etc. -- Iran -- Bibliography
شناسه افزوده	:	دفتر فرهنگ معلولین
رده بندی کنگره	:	۷۸۳۵
رده بندی دیویی	:	۰۱۶/۳۶۲۴
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۹۵۶۰۵۵

راهنمای منابع فقری و حقوقی

مأخذشناسی و چکیده آثار درباره معلولیت‌ها و معلولان

اباذر نصر اصفهانی

انتشارات توانمندان
Javanmendan Publications

دفتر فرهنگ معلولین
دارالثقافة للمعوقين
Handicap Cultural Center

انتشارات توانمندان
Tavanmandan Publications

راهنمای منابع فقهی و حقوقی

مآخذشناسی و چکیده آثار درباره معلولیت‌ها و معلولان

پدیدآورنده: اباذر نصر اصفهانی

نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۱۶-۴۵-۶ ISBN 978-622-6216-45-6

ناشر: توانمندان شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه قیمت: ۲۵۰/۰۰۰ ریال

قم، بلوار محمدامین، خیابان گلستان، کوچه ۱۱، پلاک ۴، دفتر فرهنگ معلولین

تلفن: ۰۲۵-۳۲۹۱۳۴۵۲ فکس: ۰۲۵-۳۲۹۱۳۵۵۲ همراه: ۰۹۱۲۵۵۲۰۷۶۵

www.HandicapCenter.com ، www.DataDisability.com ، www.Tavanmandan.com

info@handicapcenter.com

فهرست

۷	مقدمه
۹	درباره این کتابشناسی
۱۱	فصل اول: کتاب‌ها
۳۱	فصل دوم: پایان‌نامه‌ها
۷۷	فصل سوم: مقالات نشریات
۱۰۵	فصل چهارم: مقالات همایش‌ها
۱۲۳	فصل پنجم: یادداشت‌ها و گزارش‌ها
۱۵۳	گنجینه مطالعات
۱۶۱	نمایه پدیدآورندگان

مقدمه

رویکرد و نگاه قرآن کریم و پیامبر اسلام به معلولان انسانی است؛ آنان را مثل دیگر انسان‌ها و برخوردار از حقوق مساوی می‌دانند. به همین دلیل در مکه و در سال‌های نخست بعثت، وقتی یکی از بزرگان قریش، در جمعی با حضور رسول خدا (ص)، از نابینایی به نام ابن ام مکتوم که فریادکنان نام حضرت را می‌خواند، با عصبانیت چهره برگرداند، آیاتی در مذمت او و نهی از این عمل نازل شد و به دفاع از آن نابینا پرداخت. منظوم آیات نخست سوره عَبَس است.

رهبران مسلمانان پس از پیامبر اکرم نیز سیره حضرت را ادامه داده و به تدریج جنبش وسیعی در همسان‌سازی معلولان و دیگر اقشار جامعه آغاز شد. امام علی (ع) در فرمانی به مالک اشتر نخعی استاندار مصر و لاجرم به دیگر مسئولین، خواستار مراعات سی حق برای نابینایان، ناشنوایان، حرکتی‌ها و ذهنی‌ها شد. بعدها این نصوص در دستگاه‌های فقهی تبدیل به حکم و باید و نباید شرعی و دستورات شارع گردید و نظام حقوقی و فقهی برای معلولان پدید آمد.

مسلمانان در دوره جدید نسبت به میراث فقهی درباره معلولیت و معلولان، موضع‌گیری‌های متفاوت داشته‌اند، بعضی خواستار نفی این میراث شده و آن را مربوط به گذشته و غیر سودمند برای این دوره و بعضی دیگر خواهان بازنگاری و بازخوانی نصوص و متون پیشین بر اساس اقتضائات معاصر شده و اقداماتی در این زمینه داشته‌اند. بالاخره هر گونه موضع‌گیری داشته باشیم، لازم است در این باره اطلاعات لازم را به دست آوریم، زیرا در صدر اسلام عملاً و در اجرا تجربه موفقی بوده و توانسته مشکلات حقوقی و اجتماعی این قشر را سامان‌دهی کند. حتی آموزه‌های باقی‌مانده در متون قدیمی از حقوق بشر جدید کمتر نیست. هر چند نخبگان در جوامع اسلامی کمتر با میراث اسلامی معلولان آشنا هستند و به همین دلیل به سراغ حقوق بشر و دیگر میراث‌های غربی می‌روند. اما اگر آگاه به میراث اسلامی درباره معلولان شوند قطعاً آن را انسانی‌تر و پیشرفته‌تر از حقوق بشر غربی می‌یابند. در دهه‌های اخیر کرایش به حقوق معلولین با رویکرد اسلامی افزایش یافته و ده‌ها کتاب و مقاله و پایان‌نامه درباره موضوعات معلولیتی بر اساس منابع اسلامی نوشته شده است.

کتاب حاضر درصدد معرفی این آثار است، با این هدف که نخبگان ایرانی بیش از گذشته با این میراث آشنا شوند و به ترویج آن اقدام کنند.

مثل دیگر مآخذشناسی‌ها، برای هر اثر فقهی یا حقوقی که با گرایش اسلامی تالیف شده، اطلاعات صوری اثر و سپس محتوای اثر معرفی خواهد شد. لازم است از زحمات آقای ابوالفضل نصراصفهانی در تدوین این اثر تشکر نماییم که با حوصله و دقت این مجموعه را به سرانجام رساند.

محمد نوری

مدیرعامل دفتر فرهنگ معلولین

آبان ماه ۱۳۹۸

درباره این کتابشناسی

- این مجموعه شامل اطلاعات ۳۲۲ مدرک و منبع است: ۵۲ کتاب، ۹۵ پایان نامه، ۵۵ مقاله مندرج در نشریات، ۴۵ مقاله عرضه شده در همایش ها، ۷۵ یادداشت و گزارش عرضه شده در نشریات یا سایت ها.

- درباره جامعیت این مجموعه باید گفت: این احتمال هست که درصدی از منابع به دلیل عدم بارگذاری در برخی بانک های اطلاعاتی یا خروج برخی بانک ها از دسترس، در این فهرست نیامده باشد؛ لیکن تمام تلاش بنده این بوده تا با آوردن همه منابع، مجموعه کاملی عرضه کنم.

- در آثار اسلامی و آثاری که مسلمانان نوشته اند، تفکیک منابع فقهی از منابع حقوقی، مشکل است. حتی منابعی که اسماً حقوقی هستند ولی در محتوا از مطالب و منابع فقهی بهره گرفته اند؛ برعکس منابعی که در رده بندی، فقهی شمرده شده اند ولی گاه از روش حقوقی استفاده کرده اند. از این رو به دلیل در هم تنیدگی منابع فقهی و حقوقی، در این مجموعه آنها را بدون تفکیک آورده ام.

- تمام تلاش بنده این بوده تا جای ممکن توصیف و چکیده ای برای این مدارک از متن این آثار استخراج و در مجموعه بیاورم. ولی برای حدود ۳۰ اثر، نتوانستم اطلاعاتی کسب کنم و صرفاً اطلاعات مأخذشناسی آنها را همراه با توضیح کوتاه آوردم.

- درباره توصیف ها تلاش شده تا گزارش ها و معرفی ها یک دست شود ولی به دلیل تنوع آثار در قالب و ساختارها، بعضی از آنها متفاوت شده که طبیعی است.

- این مجموعه تنها به معرفی منابع فارسی می پردازد. در حدود هفتم جلد دوم را به معرفی منابع انگلیسی و عربی اختصاص دهیم.

- هر مدخل شامل عنوان، نام پدید آورنده، مشخصات چاپ و سپس یک گزارش یا چکیده مختصر است.

- عنوان اثر را به عنوان شناسه مدخل آورده و مدخل را با عنوان آغاز کرده ایم.
- مدخل های هر فصل بر اساس الفبای عنوان تنظیم شده است.

- هدف اصلی از تدوین این مجموعه راهنمایی کسانی است که درصدد پژوهش و تالیف درباره موضوعات فقهی و حقوقی درباره معلولان و معلولیت ها هستند؛ به ویژه افراد دارای معلولیت که برای تالیف پایان نامه یا پژوهش دانشگاهی به راهنمایی نیاز مبرم دارند.

اباذر نصرافهانی